

egyáltalában nem magyar, tehát amelyekben nincs és nem is lehet garancia arra nézve, hogy az egységes magyar állam kiépítésén fáradozik: könyörtelenül meg kell fosztani attól, hogy képesítést adhasson. Nem vág ez bele az autonómiába, mert autonóm jogok megmaradhatnak ott, ahol a felekezeti és magyarság egyet jelent, ellenben ahol a felekezeti és magyarság szinte egymást kizáró fogalom — érvényesítse az állam a maga feltétlen jogát.

Ha volt joga és bátorsága kimondani a nagy német birodalom népének: „ki állandóan élvezi egy kultúrának jótéményeit, annak be kell olvadnia amaz állam népeletébe” — miért ne mondhatná ki ezt a magyar nemzet is, amely a nemzetiségektől sokkal jobban van fenyegetve, mint Németország.

Mindenben majmoljuk a németet, utánozzuk már egyszer olyanban is, ami reánk nézve mindenképpen jó és hasznos.

A népoktatási törvény revíziója előtt állunk. Vigyázzon minden magyar — de legfőképpen választás nélküli!

Püspök urunk Kézdivásárhelyi.

Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök f. hó 5-en a déli vonattal nagyszámú papság kíséretében Kézdivásárhelyre érkezett, hogy a papi értekezletet, oltáregyesületi diszközgyűlést és a kongregációi felvételt vezesse és eszközölje. Az állomásnál Balázs Ferenc főesperes fogadta a lelkesült öröm szavaival, majd dr. Török Andor polgármester intézett hozzá üdvözlést a város nevében. A püspök mindkét beszédre kedves szívesességgel válaszolt s beláthatlan kezesítő kíséretében a Minoriták társházához rohogott, hol Asboth Viktor fogadta és üdvözölte mint legkedvesebb vendéget.

1. Papi kongresszus.

A f. hó 5-en 7. u. 3 órakor a „Vigadó” dísztermében tartott papi értekezleten résztvet-

tek: Szekhelyi gr. Majláth Gusztáv püspök. Zomora Dániel szekesyházi, Bálint László berecki c. kanonokok, P. Lollok és Aronyf kázarista atyák; Ferenczy Károly gyergyó-sztriklói, Hosszú Ferenc esik-szt-kerályi, Balázs Ferenc torjai főesperesek, Fejér Manó sepsi-sztgyörgyi, Tamás Dávid ozsdolai esperesek; Konec István tusnádi, Markály Antal szentléleki, Bors László imecsfalvi, Ince esik-esicsői, gr. Mike János gyergyó-alfalvi, Lőrincz Sándor esik-szt-imrei, Szekeres János sómezei, Balogh Ignac szárazpataki, Solyom Géza gelencei, Rápolty Ferenc nyújtódi, Jankó János sárfalvi, Bagoly Mihály polyáni, Rettegi József eszterelneki, Stadler Géza kézdivásárhelyi, Sipos Károly Szentkatolnai, Török Ferenc csomafalvi, Bartha Ferenc kásonfalvi, Meisel József segesvári, Görög Joakim gyergyó-szt-miklósi ör. szert. pleb. szentszéki ülnök, Kalith Ferenc alsó-erzsebeti, Gagy György futásfalvi lelkész, dr. Bilinszky Lajos pápai kamarás, Soóthy Gyula szentszéki ülnök, spiritualis, Solnay polyáni gör. kath. főesperes, Bokor gelencei gör. kath. lelkész, Balogh József esik-szolyódi tanár, Márton Andor püsp. szertartó, Koeh Sándor, Kovács B., Gáspár István kézdivásárhelyi tanárok; Széles Ferenc eszterelneki házfőnök, Beres Gaudenc eszterelneki lektor, Rada, Pellion, Korbul, Oláh, Petri, Beresényi segédlelkészek. Az értekezlet az erős, benső kath. hitélet leglényegesebb kérdéseivel foglalkozott. Előadókul, mint a kibocsátott meghívó jelezte Miklós István, Solyom Géza, dr. Bilinszky Lajos, Meisel József, Balogh József és Bagoly Mihály szerepeltek. Előadásuk felkelt felfogástól és érzéstől áradoztak, gazdag tapasztalattal ragyogtak. Majláth gr. püspök, elnöki szekeréről, melynek elfoglalásánál Balázs Ferenc főesperes az egész papság nevében meghatóan üdvözölte, hűbességének és főpapi szívének tanácsait kimondhatatlan szeretettel és kedvességgel osztogatta.

2. „A kézdivásárhelyi Oltáregyesület” diszközgyűlése.

Május 6-án délelőtt 11 órakor folyt le a lélekemelő diszközgyűlés a városi vigadó nagytermében. Jelen voltak: a papi kongresszuson megjelenteken kívül: Sántha Albert dr. abosfalvi, Meszáros József nagykászoni és Veress István nyug. kásonyújfalvi lelkészek. Világiak: br. Apor

Jánosné alelnökönö vezetése alatt az Oltáregylet választmányának összes kézdivásárhelyi és vidéki tagjai.

Sepsiszentgyörgyről: Szvoboda Jánosné, dr. Demeter Gyuláné, Fogolyán Endrené, Fogolyán Mária, Fogolyán Anna, Tankó Dénesné, Longo Anna, Mohay Károlyné, Jakab Jánosné, Laczkó Ádámné, Mike Andrásné, Nagy Mózesné, Kapitány Kristófné, Szvoboda Gyuláné, Mártinkó Jánosné, Bozsik Ferencné, Barabás Mária, Kőnczey Benedek, Balázs József. Bükkzsádból: az Oltáregylet 15 taguzsöp küldöttsége. Torja: br. Apor János, Szőresey Ilona. Csernatonból: Bernát György neje, Szentkatolnáról: Györbírő Irma, Hamar Endrené, Demény Antal, esendőrőrmester. Bereczkről: Finta Jánosné, Finta Erzsike, Özv. Gábor Istvánné, Khell Bogdánné, Khell Katalin, Kézdivásárhely előkelőségének színe-java. Elekes Béláné tablábíroné, Benkó Gyuláné, Özv. Kovács Lázárné századosné, Vertán Fanni, Jakab Istvánné, Both Mihályné, Barna honvédszázados és Türek főhadnagy; Bordás esendőrőrmester, Dr. Török Andor polgármester, Dr. Dávid János, Dr. Szentpéteri Bálint s egész családja; Fehér Antal, Dávid Antal, Bándi Istvánné, Özv. Török Bálintné, Dávid István, Bándi István, Vertán István, Vertán Béné, Dr. Lukács Vilmos, Dávid Gyula, Tuzson György, Jakab István, Kőnczey Miklósné Sztielekről és még nagyon sokan egy helyből, mind különösen a vidék minden községéből különösen Gelencéről, Ozdoláról, Torjáról, Szentlélekről és Szentkatolnáról özönlöttek az érdeklődők. A földszint padosrait és a páholyokat az előkelőségek foglalták el, a többi rész és a karzatok köröskörül nyögtek a szorongó népsokaság alatt. Mintegy 2500-ra tehető a jelenlétük száma.

A diszközgyűlés kezdetén Baró Apor Jánosné, az Oltáregylet egyik buzgó alelnöke üdvözölte az erdélyegyházmegye megjelent lélekű Apostolt, ki a krisztusi szeretetnek nemesak hűrdetője, hanem példás életével és népe lelkiüdvéztője folytonos munkálkodásával valódi megzsemmeljesítője lett. Az Oltáregyesület nevében egy szép élővirág csokrot nyújtott át szeretetük és ragaszkodásuk jeleül és felkérte a diszelnöki szék elfoglalására.

Majláth G. Károly erdélyi püspök elfogal-

lón, öntsd nyakon az egészet limonádés, rózsá-illatú vagy istálló szagú zósszal (azaz nyelvzetel) s aztán tálald fel.

Nem, ez nem mivészet! Ez mesterség. A szakácskönyv még senkiből sem csinált jó szakácsot, ha nem volt finom ízelőképessége. A gurmandok kritikája pedig nem rontotta el egy halandónak sem a gyomrát, a miért jó ízűen abból az ételből evett, amely a gurmandnak nem tetszett. — mert gyomorkatarisban szenvedett.

A Jókai műveitől egyetlen magyar ember sem, de még német, talian, francia, svéd norvég, s Isten tudná mifele náción fia sem kapott szellemi csömört. Ez a legigazibb és leghathatósabb kritika.

Ugyan bizon Munkácsy híres képén (Krisztus Pálatus előtt) kinek jutna észébe azt kutatni, hogy egyik-másik fő alaknak az arca megfelel-e másának? Mit törődjem hát azzal, hogy a magyar a nábob igen bolond, hogy Ankersmidt lovag, az a megtestesült osztrák katona, szinte hihetetlen változáson megy át, hogy ez így, hogy az úgy . . . gyönyörködöm bennük. Punctum. Az írójuk úgy állítja elihem őket, hogy — akarom, nem akarom — el kell hinnem, hogy vannak olyan önfeláldozó, hősi lelkek, kik másokért lemondanak magukról, el kell hinnem, hogy vannak szinte hihetetlen erények még most is, itt közöttünk (vagy csak a rég multban

lettek volna?), el kell hinnem, hogy a becsület, a jó szándékú, a hősi, a munkás-lelek eléri célját, vagy megdicsőül (avagy talán csak a mesében volna így?); el kell hinnem, hogy vannak rettentő gazok, sőtében bujkáló alattomosak, a bűnben habzó gyönyört hőrpintők, akik mégis a világ előtt kenetteljesek, alázatosak, de minden mosolygásuk egy rejtett tör el-takarására való (vagy nem így van az életben?)

Úgy van biz! Jókai sehöl sem hazudott. Rengeteg tanulás, szemlélődés, munka és fáradság utján szürte le tapasztalatait. Joga volt úgy írni, ahogy írt.

Mi sokat nem láttunk, amit ő látott — hitelt kell neki adnunk.

A közönség meg is adta ezt neki. Nem volt még egyetlen magyar író sem, aki elmondhatta volna magáról, hogy úgyszólván küzdelem nélkül hódította meg a közönséget. Eleitől kezdve becseje volt a magyar olvasóknak, kedvence lett a külföld népeinek.

Egy ragyogó multból szakadt át a mi korunkba s maradt vezér ebben a sokarcú, szövevényes világban is.

Megmutatta, hogy az egyenes, őszinte, becsületes, ideálizmussal telt lélek a szemétdomb felett is diadalmasan tudja zászlaját lobogtatni.

Azt mondják, a magyar irodalom egyetlen igazi humoristája. A magyar humor képviselője

a prózában, miként Arany a verses költészetben. Kar, hogy humora egész munkára kiterjedőleg nem jelentkezett. Csakugy szétszórta sziporkáit, s mint igazi attkai sóval tette vonzóbbá remekait.

Az ilyen derült filozófiával rendelkező ember nem lehetett vallástalan, sőt még tiszteletlen sem a vallással szemben. A humorhoz nyugodt lelkiállapot szükséges, vallástalan ember nem lehet nyugodt soha. Az ilyen hadakozásban áll folyton észével és lelkiismeretével. Cinikus lehet, de humorista nem. Mégis több oldalról megvándolták Jókait, hogy a vallással gunyolódott stb. Állításaira műveiből citáltak. Persze, persze. Így könnyű ítélni. Egy-egy frázist, egy-egy mondatot kiszakítunk az egészből, megszüntetjük az összefüggést: akkor az a mondat azt jelenti, a minék a magyarizátára kiszakítottuk. Egyebiránt ebben a tekintetben maga tesz ékes vallomást: „ . . . egész irodalmi működésemmek az volt az irányzata, az olvasókat az ideál felé vezetni s mi volna magasabb ideál, mint a vallás? Én azt kívánom, hogy mindenki a saját vallásában üdvözüljön. Egész életem folytonos láncolata volt az Isten kegyelmének. Ami nagy bajok érték, azokban mindig magam voltam a hibás; ha kiszabadultam belőlük, az Isten csodatette volt.

S ha minden emberi bűnökben lélekzem

van az elnöki székét, melegszavakban köszönte meg a kedves fogadtatást. Megemlékezett az Oltáregylet alapítójáról, beteg elnökéről Báro Szentkereszty Stefiánról és Isten vigasztaló kegyelmét kérte számára. Ezután felhívta az Oltáregylet elnökségét, hogy az elnöki tisztben segítségére legyen, egyházi részről Zomora Daniel székesegyházi kanonokot kérte fel alelnöknek.

Ezzel kezdetét vette a szép ünnepély, melyben az ifjuság vegyeskara meghatóan énekelte el a fohászt. Utánna Soóthy Gyula a gyulafehérvári központi Oltáregyesület igazgatója tartotta meg ünnepi beszédét, a legméltóságosabb Oltáriszentségről.

E szép tartalmas beszédben alapos okoskodással és elragadó hűvel bizonyította be, hogy mennyire szükség van az ember lelkének a lelki táplálékra, az Oltáriszentségre. Megkapo példaképpel mutatta be, hogy minden romlatlan lélek mennyire sóvárog a szentségi Jézushoz; és hogy csak az lehet a romlott kor, a beteg társadalomnak is gyógyító balszama.

Végül azon óhajának adott kifejezést, hogy bárha mindenik oltáregyesület kimondaná a gyulafehérvári, központi oltáregyesülettel való egyesülést, hogy így nagyérdemű püspökünk mindent átható szelleme, bölcs intézkedése annál közvetlenebbül áradna szét az összes erdélyi oltáregyesületekre.

Majd Vajna Erzsike harmonium kísérettel előkelte: Salve Regina-t, mely vallásos ének igazi áhitattal töltte el a hívők kebelét.

Both Mihály rom. kath. kántor adta elő Gáspár Istvánnak az alkalomra írt mely gondolatokkal tett költeményét.

Minden vesszünk új eszmekörrel világít meg a legméltóságosabb Oltáriszentség magasztos fenségét, s annak a szeretet tüzétől való aradozását, mellyel hozzánk leereszkedik, hogy minket is fölemeljen, magához vonzzon, melyre önkéntelen imádásra gyúl kebelünk. A gyönyörű szavésszaló kántort hangos éljen és tapsviharral jutalmazta a közönség, és már közben hangzottak „lássuk a szerzőt” kiáltások is; melyre az emelvényen megjelent szerző percekig tartó, tüntetээрű ünnepelésben részesült. Ez akkor is megújult, midőn Gáspár tanár a közebére lépett be.

is, egytől tiszta a lelkem: a háládatlanságtól; s a fiatal szivekbe hitelenséget oltani a legnagyobb háládatlanság volna éppen én tölem.”

Én hiszem Jókainak ezt a hitvallását. Hiszem annál inkább, minthogy írói működésének összes hatását tekintem, s nem a részleteket csupán. Nemesak az áll, hogy szemeten is lehet gyöngyöt kapni, hanem az is, hogy a szemenszedett tiszta buzában is akad imitt-amott konkoly. Egy-két szem konkolyért nem öntjük ki az egész zsák buzát.

Olyan írói kvalitásai voltak az elhunytak, amelyek életében nem csak nagy nevet (ami könnyebb) szereztek neki, hanem őszinte népszerűséget is. A nemzet a költőt sohasem ejtette ki szeretetéből s tiszteléséből. Ha olykor volt is vele szemben állásfoglalás, ez nem a költőt, hanem vagy az embert vagy a politikust illette.

Mert Jókai politikus is volt. Ezzel is igazi faj magyar természetét demonstrálta. Igaz, hogy a politikus messze kullogott a költő mellett s politikai természetű kitüntetései is nem annyira a mindenáron mámeluknak, mint inkább a politikában is költőnek szólottak. Politizáló hajlama, melyet pedig sokszor szemére vetettek, nemesak megbocsátható neki, de meg is magyarázható. Hiszen abban a korban bontogatta szárnyait, amidőn politika és irodalom úgyszólván

Balázs Ferenc az Oltáregylet igazgatója a mindenfelől érkezett üdvözlő táviratokat olvasta fel: Gyergyszentmiklósról, Alfaluból, Gyulafehérvárról, Medgyesről stb.

Majd zengetes hangján az elhangzott lélekemelő eszmékre való ügyes vonatkozással gyönyörűen domborította ki ez oltáregyesület és ezen ünnepségek magasztos célját. Szavainak hatása alatt mindegyik jelenlévő lelkében mintegy felújult a fogadalom a szent hitünkhöz, a Pápához Jézushoz, hitünkhöz hű és lelkes gyakorlásához; s a mi mindezzel szorosán egybe függ; magyar hazánk érdekében való önfeláldozó munkálkodásra. Beszéde vége felé köszönetét fejezte ki, igen kedvesen üdvözölte mindenik megjelentet: Kegyes Püspök Urunkat, Soóthy spiritalis, közp. olt. egyleti igazgatót, a papi értekezlet előadóját, a vendégeket, kik távolból fáradtak ide, a városi tanácsot, mely annyi jóakarattal, sőt lelkesedéssel üdvözölte az ünnepségek tervét és a dísztermet ingyen átengedte. Ezután Balázs Ferenc buzította a jelenlévő hívőket, hogy végezzék el e nevezetes alkalomtól szent gyónásaikat és legyenek magukhoz a legméltóságosabb Oltáriszentséget, hogy így Isten ereje minél szorosabban fűzőn Istennükhöz és egykor vezessen az Ő dicső országába.

Végül püspök úr apostoli áldását adta a jelenlévőkre és atyai szavakban felkészítette az oltáregyesület tagjait e felséges munka folytatására.

Legyen erős az oltáregyesület; tagjai legyenek igaz hívők, mert csak így lehet felépíteni Isten országát. Terjedjen széles körben az oltáregyesület eszméje, mert ha mind több és több tagja lesz az oltáregyesületnek, át fogja alakítani az egész társadalmot és virágozni fog benne magyar hazánk. Megemlékezett megöszült apostoli királyunkról és kérte a jó Istent, adja meg neki azt az örömet, a ki népéért oly sokat tesz, fárado, hogy népét boldogságban, megelégedésben még sokáig láthassa és ha majd örök nyugalomra lehajítja fejét, kísérelje ama boldogító tudat, hogy népét boldogságban és jólétben hagyta hátra.

Beszédjét hosszan tartó éljenzés követte. Az oltáregyleti díszközgyűlés után a Jancsó-

összeforrva alakították az új Magyarországot. Abban a korban kezdí írói pályáját, melyben a felébredő nemzeti géniusz legkiválóbb nagyságainkat állítja a küzdőterre. Ebben a korban — úgy hiszem — a levegőben úszott a nagyság csirája. A kiben volt egy kis fogékonyiség, szízpantania kellett egyet s szelleme megtermékenyült. Azt akarom mondani, hogy a kor forrongó, vajdó szelleme teremtette, formálta ki ezeket a politikai és irodalmi szellemóriásokat.

Széchenyi, Deák, Kossuth, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Jókai. Hiszem, hogy a korszellem szüli a lángelméket, s nem megfordítva. Ama levegőben úszó, de termékenyítő mámor nélkül talán Petőfi is taglót vett volna kezébe, hogy folytassa apja mesterségét vagy legjobb esetben maradt volna faldőngető vándor komédiás; Arany morfondirozó iskolamester vagy ügyesbajos notárius. Jókai, mint szürke prókator még talán legtöbbré vitte volna. Am a korszellem meghihlette őket, az a korszellem, mely később a gyávából is hősi harcost képzett, s lettek a nemzet titánjai.

Immár az utolsó títán is pihen. Szellemét itt hagyta örökségül nemzetének. Királyok, még a legnagyobbak is, koldus örökséget hagynak hátra hozzá képest. A nemzet pedig hálás lesz ezért a dús örökséget mindenkoron. Szikla.

szállodában közebére volt. Az asztalfőn — Majláth püspök és kísérete a kézdívásárhelyi konvent vendége lévén — br. Aporné alelnök ült. Körülötte foglaltak helyet Bernad Györgyné, özv. Könley Miklósné, Török Andorné, a sepsiszentgyörgyi oltáregylet küldöttsége, szóval egy díszes hölgy-köszorű. Br. Apor János, Bernad György, Török Andor polgármester jelenléte igen jól esett a kerületi és idegenből megjelent papságnak. A résztvevők száma az ötvenet meghaladta. Erdekessé az teszi, hogy véleményünk szerint ez volt Kezdívásárhelyen az első tisztán höjtös, nyilvános közebére.

Két kiváló szónokot volt szerencsése közönségünknek a lezajlott ünnepségek közepette még a rom. kath. templomban meghallgatni. Csütörtökön gróf Mikes János beszélt az Oltáriszentségről, pénteken Zomora Dániel székesegyházi kanonok, az Úr Jézus és boldogságos szűz Maria tiszteletének szoros összefüggéséről tartott megható beszédet.

EGYESÜLETI ÉLET.

— Az udvarhelyi rom. kath. esperes kerületi tanítói egylet rövidkei fiókköre a f. évi május hó 15-én Ülken tartotta tavaszi gyűlését. A szentmise után és a Szentlélek segítségül hívása után a rendkívül nagy számban összegyűlt tagok a helyb. iskola egyik tanterembe bevonulván, Gyuresovecz Károly helybeli tanító tartott gyakorlati tanítást a IV-ik osztályban Magyarországi vasúti vonalait ismertelve, majd Tállyán Imre fancesali tanító tanított az V-ik osztályban az alkotmánytanból a felelős m. kir. kormányt ismertetve. Gyakorlati tanítások után a gyermekek hazabocsátatván, Süller István elnök tartotta meg általános figyelem mellett, melyben utalással a nyáron tartandó szövetségi közgyűlés egyik tételére, a nép- és középiskola egymáshoz való viszonyát fejtegette, érdekesen és találóan reámutatva azon körülményre, hogy a nép- és középiskola között nincsen meg az összekötő, átvezető kapocs, mert míg a népiskolában a kérdezve önkifejtő tanalakat alkalmazzuk, addig a középiskolának már első fvtolyamán a közlő tanalakat használatos és ez leglényegesebb oka, hogy oly kevés — a népiskolából kikerülő — tanuló tud érvényesülni a középiskolában. A gyűlés feszült figyelemmel hallgatta a mindvégig érdekes fejtegetést s a megnyitó beszédet zajosán megéljenezte. A mult gyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül hitelesítettet. Ezután Antal János szavalta szép érzéssel Várady Antal „Judás” című költeményét. Gál Imre szt.-királyi tanító magas színvonalon álló értékesítést olvasta fel ily címmel: „Szabadelvű népiskolák gyümölcsei”, végül ismét Bálint Zoltán tanító szavalt, nagyon szépen előadta Kálmán Károly „Keresztények riadója” költeményét. Most elnök előterjeszti és felolvastatja az erdélyi rom. kath. tanítóegyesületek szövetsége elnökségének átiratát, melyben értesíti az érdekelte tanítóegyesületeket, hogy a szövetség első közgyűlése a f. év nyáron Csiksomlyón a tanítói szentgyakorlatokat megelőző napon fog megtartatni; közli a tárgyalásra kitűzött tételeket, felhívja a tanítói körök tagjait, ha a kitűzött tételek valamelyikének a közgyűlésen való előadására vállalkoznak, vagy a kör által kijelöltetnek, — ezen körülmény a szövetség elnökségével közöltessek, továbbá felhívja a tanítói köröket, hogy esetleg, ha szükségét látják — a kitűzött tételeken kívül más aktualis tételeknek a szövetségi közgyűlésen való tárgyalását kérhetik, végül felhívja körünket, hogy a hivatalból való képviselőkön ki-

ül minden 15 tagja után válasszon egy-egy képviselőt és azokat megbízó levéllel is lássa. — Az előterjesztés és illetve az átirat felváltatása nyomán élénk megbeszélés és vita után a kör a következő határozatokat hozza: 1.) Elsősorban Gyüresovecz Károly indítványára a kör felhívja a szövetség m. t. elnökségének és választmányának figyelmét azon körülményre, hogy a nyár folyamán: július hó elején Budapesten országos egyetemes tanítói gyűlés lesz, a mely nagyon fontos, — a kath. népoktatást gyökerében érintő — kérdésekkel fog foglalkozni. Tekintettel arra, hogy az ilyen egyetemes tanítói gyűlések, mintegy kohói a tanügyi közvelemény kialakulásának s az így született tanügyi közvelemény döntőleg hat a cselekvés érlelő és eszközölő közveleményre; tekintettel arra, hogy nekünk katolikus tanterfiaknak, már számarányunknál fogva is nem szabad többé megengednünk azt, hogy a nemkatolikus iskolában működő kartársaink — mind eddig mindig történt, rolunk, de nélkülünk határozzanak; és tekintettel különösen arra, hogy az egyetemes tanítói gyűlés egyik témája: „A népoktatási törvény revíziója” a katolikus népoktatásra nézve a lét, vagy nemlét kérdését kezei. — tanítói körünk rendkívül fontosnak tartja, hogy a katolikus tanterfiak, úgy szervezeteikkel, mint egyen-egyenként az egyetemes tanítói gyűlésen résztvegyenek és ott numeráljanak és ponderáljanak. Minthogy a szövetségi közgyűlés későbbre esik, mint az egyetemes tanítói gyűlés, ezen kérdés a szövetségi közgyűlésen már meg nem beszélhető, fiókkörünk azért bátor felhívni a m. t. választmányt arra, hogy mint a katolikus tanítóegyesületek egyik legtekintélyesebbjének intéző szervezete az egyetemes tanítói gyűlésen méltóképen részt vegyen, és ott a katolikus álláspontot képviselje. b.) Felemlítésével annak, hogy a szövetségi közgyűlésnek fődtő Süller István szenttamási plebános mint elnök, Gyüresovecz Károly külkei tanító mint jegyző hivatalból tagjai, képviselőik megválasztja Gál Imre szentkirályi és Petres Gyula farkaslaki tanítókat és őket megbízó levéllel is ellátja. c.) A kör a maga részéről újabb tételek kifizését nem kéri, mert a kitűzött tételek úgy mennyiségileg, mint szakminőségileg, a legkényesebb igényeket, is kielégíthetik; előadókul az 1-ső pontra: „Ki tanítsa a hit-és erkölést, a katolikus népiskolában?” Gyüresovecz Károly külkei tanítót, a 3-ik pontra: „A gazdasági ismétlődő szervezése és beillesztése iskolánk életébe” Gál Imre sztkirályi tanítót jelöli ki. Ezután a birálatot a következőképen ettették meg: Gyüresovecz Károly földrajzi tanítása, valamint Tallyán Imre alkotmánytani előadása jól sikerült, Antal János és Balinh Zoltán szavatai éljenzéssel és tapssal fogadtattak, Gál Imre gyönyörű felolvasása szintén élénk tetszést keltett. Felolvasó felkérte, hogy dolgozatát a „Közművelődés”-hez közlés végett küldje be. A jövő gyűlés helyének és idejének megállapítása után a gyűlés az elnök elterjesztésével véget ért.

Gyüresovecz Károly
f. köri jegyző.

H I R E K.

— **Keresztjáró napok** voltak a múlt hét hétfőjén, keddjén, szerdáján. A szokásos keresztjáró körmenet elvégzésére általában kedvezett az idő Gyulafehérvárott s így az iskolák növendékei közül nagyszámú áhítatos közönség is részt vett az ájtatosságokban. Az első napon az irlalmas nővérek templomában Vezér László prefektus, a második napon a székesegyházban Pap Kajetán szentferencendí áldo-

zópap, a harmadik napon a szentferencendiek templomában Vass Albert dr. theol. tanár tartott nagyszabású hatásos szónoklatot.

— **Püspök urunk Csíksomlyón.** A természet csak most kezd kibontakozni Csíksában, most zöldül hegy, völgy, rét és mező; ünnep van s ünnepünket szebbé s öröndetesebbé tette kegyes főpásztorunk látogatása. Kézdivásárhelyről május 9-én hétfőn, reggel 9 órákor érkezett meg előbb kísérete Zomora Dániel kanonok, Soóthy Gyula spiritualis és Pellion Ervin sepsiszentgyörgyi káplán, azután deli 1 órákor Ő méltósága Mikes János gróf alfalvi plebánossal. Delután fél 3 órákor a zárda templomába gyűlt a két intézet ifjúsága s a főpásztor a szószékéről apostoli intelmet mondott a gyónásról s a jubileumi szent bücsüről, a vecsernye elmondása után több pappal gyóntatni kezdett gyóntatott a rövid vacsorai időt kivéve esti fél tizenegy óráig. Másnap esendes mise alatt áldoztatta a két intézet ifjúságát. Delután fél négy órákor vette kezdetét a felavatási ünnep. A felavatandókhoz s az egész ifjúsághoz Mikes János gróf mondott remek szép beszédet. A tisztaságról és hitről, az ifjúság e két legrágább kincséről beszélt, azoknak szépségét ragyogtatta, majd felárta azon veszedelmeket, melyek e főszegecs erényeket fenyegetik s a csíksomlyói szentséges szűz Anya oltalmába ajánlva az ifjúságot fejezte be mély hatást keltő szavait. Ezután a Főpásztor 13 ifjút avatott fel a Mária-kongregációjába. A felvételtán vette kezdetét az alábbi műsor szerint az ünnepély: 1. Nyitány zenekarra Aubertől. Előadta a főgimnázium zenekara. 2. „Felavatásra” Szemlér Ferencétől. Szavalta Kádár Ferenc VI. o. tan. 3. Ima Wébértől. Énekelte a főgimn. vegyeskara. 4. Ünnepi beszéd. Tartotta Király Henrik dr. főgimn. tanár. 5. A multak emléke Palotássytól, vonos hatos, ártira Dománffy. 6. A gerlepar Mindszinti Gedeontól. Szavalta László Zoltán I. o. tan. 7. „Bizalom Máriaához” Rudnyánszky Hoos. Énekelte a vegyeskar. 8. Köszöntő beszéd. Mondta Gábor László prefektus. 9. Induló Mayerbeertől. Előadta a főgimnázium zenekara. Az ének-és zeneszámok Részner Ödön és Domanyácz Péter tanár urak szakszerű vezetése mellett kitünően sikerültek. Különösen kiemeljük Király Henrik dr. igaz kath. meggyőződésből fakadó öntudatos ünnepi beszédét, továbbá László Zoltán I. o. t. szavaltát. Ünnepély után a Főpásztor mély benyomást keltő szavakkal szólott a közönséghez, különösen a szülőkhöz. Este fél hét órákor távozott körünkbeli egy újabb enlékkel gazdagítván lel-künket.

— **A róm. kath. státus tanárainak** pünköstre tervezett csíksomlyói kongresszusa bizonytalan időre elmarad. A választmány ebben az ügyben Gyfahérvárt f. hó 11-én ülést tartott, melyen Pál Antal gyfahérvári főgimn. igazgató jelentett, hogy a kongresszusra jelentkezett felolvasók közül kettő közbejött akadályok miatt visszalépett — indítványozza, hogy a nagy mértékben megesonkitott programmal a tervezett kongresszus ne tartassék meg. A választmány meghányván-vetvén a dolgot, az indítványhoz hozzájárult, de az elmaradás miatt jegyzőkönyvi sajnálatát fejezte ki.

— **Első szt. áldozás Sepsiszentgyörgyön.** A sepsiszentgyörgyi első szt. áldozást végző iskolás gyermekek — számszerint 48 — írásbeli kérés terjesztett fel gróf Majláth erdélyi püspök úrhoz, a melyben arra kéri Ő méltóságát, mint „a gyermekek igazi barátját s nagy jótétőjét”, hogy midőn Székelyudvarhelyről Kézdivásárhelyre útazik — térjen be Sepsiszentgyörgyre s „tegye életök legszebb napját magas jelenlétével még emlékezte-

sebbé”. Kegyelmes püspök urunk engedett a kérésnek s f. évi május 4-én delután fél 6 órai vonattal Brassó felől Sepsiszentgyörgyre érkezett, s a vasut állomásán Fejér Manó esp. pleb. az egyháztanács jelenlétében üdvözölte s d. u. 6 órákor a pleb. templomban hatásos szt. beszédet, s a kerületi papság segédletével májusi ájtatosságot tartott s azután, késő estig gyónatta a felnőtteket, s másnap reggel szintén 8 óráig s akkor végeztette az első szt. áldozást s nehányat megbérmált.

Ide jegyezzük azt is, hogy Sóthy Gyula papnövélői lelki igazgatói átutazásában ide bejött s f. hó 8-án a délelőli májusi vecsernyen szépen szónokolt az Oltárszentségről s Mária kultuszról; azután a helyi oltáregylet testületi tisztelgését fogadta a pleb. lakban. (—ó.)

— **Papválasztás Gyergyó-Ujfaluban.** Gyergyó-Ujfaluban Ferenczi Károly kerületi főesperes a mult hó 21-én a már esztendő óta vajdó papválasztást a következő eredménnyel vitte keresztül. Első helyre (egyhangulag) 169 szavazattal megválasztott Várteresz Antal, ki most is ideiglenesen a lelkészi teendőket végzi. Második helyre Nagy Antal szentháromsági lelkész 91, harmadik helyre Török Antal esomafalvi lelkész 45 szavazattal jelöltettek. Ezeket kivül: Incze Domokos 44, Tamás István 43, Abos József 32, Hadnagy Mihály 23, Máté József 19, Vilmán Geza 16, Oláh Antal 9, Lukács Vilmos 5, Zonda Vince 5, Balló János 2, Mészáros József 1, Szekeres János 1, Gáspár János 1, Kiss András 1 szavazatot kaptak. Várteresz kinevezését jegyzőkönyvi határozattal kéri; s van reménységük, hogy meg is kapják.

— **Misszió Déván.** Lelekemelő hitelet színhelye volt a közelmúlt napokban Déva városa. Megyés püspökünk Ő méltóságának atyai gondoskodásából P. Pécsy Arnold és P. Midlinszky József jézustársasági atyák máj. 1-től kezdődőleg 8 napig tartó misszió ájtatosságot vezettek. Az érdeklődés az ájtatosság iránt kezdettől fogva mindvégig városszerte nagyfokú és általános volt. Nemesak a kath. hívők sereggel össze az észhez és szívhez szóló szentbeszédnek hallgatására, hanem a más vallásúak közül is sokan zárandokoltak a katolikus templomba e ritka alkalomból.

Nem is bánta meg senki az ájtatosságban való részvételt; a mellett, hogy a misszionarius atyák úgyszólván egész lelküket beleöntötték szentbeszédeikbe, melyen megillették az embert azon fényes ünnepségek is, melyeket a jézustársasági atyák a misszió folyamata alatt rendeztek. Május 4-én Mária ünnepély volt. 100 hajadon és kis leány mellükön Szűz Mária éremmel, kezükben égő gyertyával állotta körül a sz. Szűz szobrát. Május 6-án ünnepély volt a legméltóságosabb Oltárszentség imadására a Mária ünnepéhez hasonló díszes és ábitattal. Vasárnap, máj. 8-án volt a misszió kereszt megszentelése. Mintegy 100 ifjú vette körül a keresztet. Az ifjaknak, mint a misszió kereszt lovagjainak mel-lén kereszt avagy érem ragyogott. Az egy hétig tartó ájtatosságot máj. 9-én hétfőn a pápai áldás kiosztása fejezte be. A szentségekhez járuló híveknek száma 850-et tett ki.

— **Népmisszió Görgényzentimrén.** Tudositónk írja: Folyó évi ápril 30-tól május 7-ig népmisszió volt nálunk. Valóban a kegyelem és üdvösség napjai valának e szent napok. Azelőtt szívünket mintha a küzönység jéghideg kérge tartotta volna fogva. Hasonlítánk a hideg vashoz, mely magára hagyatva merev és hideg, de tűzbe kerülve, lassanként átmelegedik, később izzóvá lesz, ég, meglágyul és hajlékonyává válik. Így mi is a misszió kezdetén lanyhák, hidegek, talán lelkileg érzéktelenek valánk. De

esakhamar az isteni kegyelem égő kemencéjébe tétetvén, a Szent-Lélek kegyelme által érintetvén, lassanként kezdünk felmelegedni: szívünk a jónak befogadására alkalmassá tétetvén, égni kezdett, lángra gyúladt. Igazán elmondhatjuk, hogy kik előbb a hitben lanyhák valánk, most az igaz élő hittől lángolunk. Kik előbb a földiekben bizakodánk, most a mennyei kincseket keressük és égfelé tör reményünk; kik önzők és a szeretetben gyengék valánk, most a jézusi szeretettől vagyunk áthatva Isten, önmagunk és felebarátaink iránt. A hit, remény és szeretet égi erénye ékíti mindnyájunk szívét. Szóval melán elmondhatjuk: különb emberökké váltunk; megtértünk, jobbakk lettünk, Krisztusban megújultunk és élünk.

Száznyelcvan éve áll fenn a plebánia. Itt ily nagy és örökre emlékezetes vallási esemény ez előtt soha se történt. Ez az első népmiszsió.

Örvendett ennek a lelkipásztor is, ki itteni lelkési működésének 25 éves jubileumára a létesített misszió által volt szerencsés föltenni a koronát.

Rendkívüli örömtől áradozott a hívők serege, kik mindnyájan szerencsések valának e szent hetet lelki gyakorlatban átélhetni és a szent misszió kimondhatatlan lelki áldásában résztvehetni. Soha, de soha se feledjük el e drága, szent és kedves napokat. Oh mily lélekemelő látvány volt a tömött templomban összegyűlt hívők mély áhitata: a tömeges gyónás, áldozás és egymás példája mennyire felfokozta a vallásos hitéletet! Tapasztalók mily jótékony hatású a misszió!...

Szabó György alesperes és n-ernyei plebános és Orbán Dénes segédlelkész lelkes fiatal buzgó pap, mint kiküldött misszió atyák működtek, kik fáradszónal buzgóssággal vezették a szt. missziót. Lelkes oktató szavaikkal a gyónásokban, valamint szép hatásos prédikációkkal megnyerték és meghódították a szíveket. Ők igazán Krisztus apostolai valának és mindnyájunkat a szentséges Jézus szívéhez vezettek. Emlékkük áldásban él közöttünk örökre.

A gyónók és áldozók száma háromszázra tehető. Oly tekintélyes szám, mely eléggé mutatja az üdvös és igen szép eredményt.

Lánglelkű püspök Atyáinknak, valamint az erdélyegyházmegyei misszióegyesület igen érdemes elnökségének irántunk tanúsított figyelme és nagy kegyességeért, a lelkész és hívei nyilvánosan is sietnek őszinte szívből fakadó leg-hálásabb köszönetet mondani.

— **A kolozsvári Szent-Imre egyesület** első Almanachja május végén hagyja el a sajtót. Tartalmazni fogja Pál István apátkanonoknak a diszalakuló-gyűlésen elhangzott megnyitó beszédét és Dr. Farkas Lajos egyetemi tanárnak ugyanott felolvasott nagybecsű tanulmányát; továbbá a most folyó felolvasó ciklusban előadott kiváló értekezéseket: Dr. Márki Sándor egyetemi tanár, Dr. Erdélyi Károly főgimn. igazgató, Dr. Menyhárt Gáspár egyetemi m. tanár, Dr. Hirschler József szemináriumi igazgató és Dr. Boeskor Mihály, az erd. kath. Státus titkárnak tollából s a kötetet az Egyesület eddigi életének rövid ismertetése fogja bezárni. Az Almanach ára, dús tartalma mellett is, csupán 2 koronában állapítottat meg; a rendes és pártoló tagok pedig 1 korona kedvezményes ártért rendelhetik meg. Főlemlítjük továbbá, hogy az Egyesület pártoló tagja lehet minden kath. férfiú, évi 10 korona tagsági díj lefizetése mellett, mely összeget azonban a legnagyobb készséggel leszállít bárkinek egyszerű óhajára a választmány. A tagsági díjak és az adományok Pál István apátkanonok címére kül-

dendők (Kolozsvár, Státuspalota.) Erős meggyőződésünk, hogy Mária országának katolikus intelligenciája és a főtisztelendő papság nem fog sajnálni néhány fillért a Szent-Imre Egyesülettől, melynek törekvései oly hathatósan hivatvák előmozdítani a kereszténység nagy érdekeit.

— **A kolozsvári Szentferencrendiek zár-dájának renoválása.** Mult év december havában a kolozsvári házfönökség, Magyarország hazafias és intelligens közönségéhez egy felhívást bocsátott ki néhány ezer példányban, melyben ismertette a kolozsvári zárda multját és jelenet s mint történelmi ritka műemléknek helyreállítására könyörgő szavát hallatta. Ezen kérésüket a hírlapok is részint egész terjedelmében, részint kivonatolva közölték. Abban a felhívásban kötelezték magukat, hogy a befolyó adományokat hírlapilag is nyugtázni fogják. Ezt teszik e helyt is a jó atyák, de ezúttal az adakozók csak egy részét sorolhatják fel, mert az atyák még mindig vidéken járnak gyűjtés végett s az ezeknél jelentkezeti adakozók nevét még nem ismerhetik.

Adakozók és adományok: József főherceg úr 5 es. és kir. fensége 50 kor. Gróf Tisza István miniszterelnök 50 kor. Vaszary Kólos bíbornok, hercegprímás 50 kor. Meszlényi Gyula szatmári püspök 40 kor. Dessewffy Sándor esznádi püspök 20 kor. Mihályi Viktor érsek Balázsfalva 10 kor. Dr. Rimely Károly püspök Besztercebánya 10 kor. Bende Imre püspök Nyitra 20 kor. Sujánszky c. püspök Esztergom 10 kor. Majorossy János felsz. püspök Kalocsa 10 kor. Pánthy Endre nagyprépost Eger 400 kor. Jedlicska Pál érseki helynök N.-Szombat 10 kor. Latin szert. káptalan Nagyvárad. 25 kor. Jászói prépost Jászó 20 kor. Morositz János kanonok Szombathely 3 kor. Schweitzer József kanonok Kalocsa 4 kor. Pletényi Endre Kassa kanonok 5 kor. Posits Mihály kanonok Szekesfehérvár 3 kor. Medveczky Ede nagyprépost Kassa 4 kor. Schlegel Péter kanonok Győr 2 kor. Mladoniczky Ignác kanonok Győr 10 kor. Stephanovszki Sándor kanonok Eger 5 kor. Kemesen Ferenc kanonok Veszprém 40 kor. Illés Ferenc kanonok Szombathely 10 kor. Dr. Kunez Adolf praelatus Csorna 20 kor. Dr. Rajner Lajos kanonok Esztergom 20 kor. Vidos Lajos Szombathely 4 kor. Schwartz Mihály kanonok Szombathely 5 kor. Szekeskáptalan Besztercebánya 20 kor. Főkáptalan Esztergom 50 kor. Pozsgai József kanonok Pécs 10 kor. Fischer Colbrje kanonok Bécs 10 kor. Hanny Gábor kanonok Pécs 10 kor. Rátkovics Vendel kanonok Szombathely 2 kor. Blumelhuber Ferenc kanonok Esztergom 10 kor. Kutí Márton kanonok Szekesfehérvár 20 kor. Imets F. Jákó kanonok Gyulafehérvár 20 kor. Pemp Antal kanonok Szatmár 40 kor. Saághy Ferenc kanonok Pécs 20 kor. Munkács egyházmegyei alapkezelőség Munkács 10 kor. Szmr-esányi Lajos kanonok Eger 60 kor. Dr. Ujfaluassy József Gyulafehérvár 20 kor. Hehelein Károly kanonok Szatmár 20 kor. Dr. Boromissza Tibor kanonok Kalocsa 5 kor. Paál István kanonok Kolozsvár. 50 kor. E. M. K. E. Kolozsvár 200 kor. Gróf Majláth Géza Gárdony 50 kor. Oberbauer és utóda cég Budapest 20 kor. Gróf Károlyi Imre Nagy-Magoes 25 kor. Gróf Almássy István Budapest 50 kor. Báro Jósika Samu 50 kor. Gróf Vass Armin Guraszáda 10 kor. Sinkó Mihály plebános Gombos-Bogyéva 5 kor. Lönhardt Nándor plebános Zichfalva 2 kor. Dr. Froehmann Nándor Fogaras 5 kor. Zipka Laurentius s. lelkész Bars-Fűs 2 kor. Csató Gyula gyógyszerész Villány 1 kor. Báro Harkányi Frigyes Budapest 10 kor. Sziklai Géza Pécs-várad 1 kor. Gróf Széchenyi Imre Somogyvár

50 kor. Rima-Murány-Salgótarjani vasmű r. t. Budapest 20 kor. Drien István Alsó-Nemedi 2 kor. Dr. Lander Sándor Erk 2 kor. N. N. Budapest 5 kor. Báro Vojnits N. Budapest 20 K. Szecsányi Vilmos Nagy-Tapoleca 2 kor. Dobrány Károly Gyöngyöspatak 5 kor. Ifj. Gróf Nemás János Kunhegyes 50 kor. Gróf Csekonics Endre Zombolya 50 kor. Pápa Sándor Csura 1 kor. Dr. Fejér Antal országgy. képviselő Csik-szereda 20 kor. Jézus társasági kollegium Kalocsa 5 kor. Wagner L. apát Kis-Cell 10 kor. Simon Gábor Marosilye 4 kor. Wajdits Gyula plebános Pécs 5 kor. Dobozy János plebános Dantova 3 kor. Papp Sándor Petrosény 2 kor. Dr. Szentkirályi Ákos úr gyűjtőívén Kolozsvár 23 kor. 50 fill. Dr. Kovnyák János h. plebános Tápó-Bieske 2 kor. Ernst Sándor országgy. képviselő Budapest 5 kor. Dr. Hámory László Arad 10 kor. Tolonich Vilmos főjegyző Felsőszentgyörgy 2 kor. Kegyesrendi társház és gimnázium Tata 4 kor. Dr. Kemény Gyula törvénytudó elnök Nagy-Szeben 5 kor. Kolozsvári kereskedelmi bank részv. társ. 50 kor. Bittó Béni Sárofia 10 kor. Max-Tivadar ny. cs. és kir. őrnagy Fogaras 14 kor. Prokopovich István Kurta 2 kor. Betegh Sándor Mező-Szengyel 10 kor. A kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság gyűjtőívén 25 kor. 90 fill. Fekete Gábor kolozsvári kir. táblai elnök úr gyűjtőívén 45 kor. Baditz Lajos kir. közjegyző Kapuvár 10 kor. M. kir. gazdasági akadémia Magyar-Óvár 10 kor. K. Nagy Béla Kraszna 2 kor. Kolozsvári légszeszgyár 100 K. Dr. Szekeres József plebános Kolozsvár 2 kor. Vetési Imre plebános Jegenye 10 kor. Dr. Laky Mátyás reáliskolai igazgató Temesvár 4 kor. Kazinczy Arthur Berettyó 4 kor. Mohay Sándor államtitkár Budapest 5 kor. Kir. törvénytudó elnöke Kassa 8 kor. Egyetemi kör Kolozsvár 14 kor. 30 fill. Korbuly Bogdán és neje Kolozsvár 400 kor. Gostian főhadnagy Kolozsvár 5 kor. Varga Sándor főveldelei igazgató Székely-Udvahely 40 kor. Latinák Gyula főmérnök Vajdahunyad 20 kor. Dr. Ott Ádám plebános Budapest 2 kor. Juhász Károly Bodony 2 kor. M. kir. dóhánygyár Budapest Ferencváros 20 kor. Polgármester Keeskemét 50 kor. Városi tanács Temesvár 20 kor. Gyenes Pál plebános Pély 2 kor. Nagyenyedi kiséítő takarékpénztár 50 kor. Brate Sebestyén kapuc. rendi házfőn. Budapest 4 kor. Közhasznú szövetkezet pénzüzetete Kolozsvár 50 kor. Dániel Ferenc földbirtokos Moson 20 kor. M. kir. állami ménésbirtok igazgatóság Fogaras 4 kor. Erdélyi Károly főgimn. igazgató Kolozsvár 10 kor. Győrszentmárton községe 1 kor. Dr. Vaszkikéviits főgimn. tanár Brassó 10 kor. Magdó Mihály plebános Marosujvár 8 kor. Hellebronth Géza országgy. képviselő Eger 10 kor. Zsembery Kálmán kuriai bíró Budapest 20 kor. Szent Balint kir. tanácsos pü. igazgató Brassó 10 kor. M. kir. adóhivatal Eger 13 kor. 70 fill. A budapesti szentferencendi zárda 100 kor. A kolozsvári takarékpénztár és hitelintézet 50 kor. Budapest szekesfőváros 50 kor. Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvár 29 kor. 50 f. Sándor István Kolozsvár 2 kor. Özv. Majláth Györgyné Gyulafehérvár 50 kor. György Illés plebános Györgyfalva 10 korona.

Koronagyűlés.

A hegyaljai esperes kerületi papság folyó évi április 19-én Gyulafehérvárt a plebánián tartotta meg korona gyűlését. A gyűlést „Veni Sancte” előzte meg.

A megnyitóban a kerületi főesperes a „jó lelkipásztor szaváról” szólott, melyet hívei meghallgatnak és követnek. A gyűlés legfőbb tárgya a főpásztor azon rendelete volt, mely

szert a gregorián ének behozataláról intézkedik. A kerületi papság alázattal meghódol a legfőbb szankeioval ellátott intézmény előtt; de azt mégis a mi sajátibb viszonyaink között bizonyos megszorítások mellett ohajtana életbe lépnie.

A főesperes megnyitó beszéde így hangzott: Főtisztelendő kerületi Papság!

Az Üdvözítő azon mondása: „ti vagytok a föld sava,” már előre értésökre adta tanítványainak és általok nekünk is, hogy a földet lakó emberiség mindig ki lesz téve a megromlásnak; következésképp mindig szüksége leendő oly óvszerre, illetve orvosokra, mely és a kik azt a megromlás ellen ovtják.

Korunk a hiterkölési romlásnak és sülyedésnek oly körtüneteit mutatja, hogy ha valaha: úgy különösen napjainkban olyannyira részen kell állniuk azoknak, kiket az Úr „a föld savának” nevezett, mint épen az orvosoknak a dühöngő ragály idején.

„Megújodni a Krisztusban!” E jelszót hangoztatja a kereszténység Atyja X. Pius szentséges Atyánk. Míképpen kelljen ezen jelszót érteni s mint gyógymódot a beteg társadalom kigyógyítására gyakorlatilag alkalmazni: körülményesen fejtegeti azt maga a Szentatya; s szembezőkő gyakorlatiassággal magyarázza és ajánlja apostoli buzgalmu Főpásztorunk. Részemről legyen elég erre a helyzet szignaturájaul egyszerűen csak rámutatni.

A pásztorációra, a mi főhivatásunk ágazataira részletesebb pillantást vetve: előttünk először is az Úr Jezusnak, mint „Jó Pásztor” szeretetteljes alakja tűnik fel. A tegnapi vasárnapon (Dom. II. p. Pascha) az anyaszentegyház is e szent képre fordítá tekintetünket. Én is e képre ohajtom irányítani pár perc alatt ft. lelkészkező paptársaim tekintetét.

Korunk hitéleti téves irányai és a léptenyomon közel álló veszélyek közepette, melyeknek a ránk bízott nyáj ki van téve: egészen természetes és aktualis feladat, a Jó Pásztoról vennünk példát, az ő oktatásából meríteni tanulságot és eljárásból okulást, hogy a ránk bízott nyáját megőrizhessük, a ragadozó farkasok ellen megoltalmazhassuk, s a ragályosan terjedő tévelyek és tanok mérge ellen megóvhassuk.

„Én vagyok — mond az Úr, — a Jó Pásztor. Ismerem enyéimet s ők ismernek engem és szavaimat hallgatják.” Ránk nézve is ft. papság ez a feladat, hogy ismerjük a ránk bízottakat s hogy azok szavunkat hallgassák, megértsék és kövessék. Ez a szó pedig: az egyházi beszéd, a hitelmezés, az alkalmi intelem és felvilágosítás.

Ezen papi feladatra nézve feleslegesnek tartom a ft. kerületi papsághoz érdemleges ekshortációt intézni, mert annak szükségét különben jól ismeri; én ezen lelkipásztori feladatoknak csak céltudatos művelésére és sikeresebb felhasználására ohajtom becses figyelmöket felhívni.

Hiveinkre nézve ugyanis a legtöbb veszély, a téves irányokba való terelés az ellenfél okoskodásából, ráfogásából, rábeszéléseiből, s a szabados elemek izgatásából származik; továbbá a gonosz sajtó, a zsidó, szabadkőműves és liberális újságok közleményei révén a szocialista munkakerülők, szédelőg és a spekuláló ügy-nökök részéről fenyeget.

Rosszhiszemű és gonosz szó ellen az igazság szavát kell fölemelnünk; félrevezetés és csábítás ellen oportune, importune józan felvilágosítással kell szolgálunk.

Történhetik ez a szószékről minden vasár- és ünnepnapon; az oltárról a napi evangélium

vagy lecke felolvasásnál; az iskolában az ismétlők körében; a templomban a vasárnap és ünnepnap délutáni keresztény tanítás folytán; a tanocothonokban és legényegyletekben; alkalmilag a családoknál és más összejöveteleknél, úton és útfélen kinalkozó esetekben. Mindezt nem fogunk a kancellárba ütközni. A felmerülő esetekhez az evangélium és kate szellemében nekünk is szabad hozzászólunk, kivált ha a körülmények erre épen felhívni és kötelezni látszanak.

Minderre azonban első feltétel, hogy bennünket a hívők mindenike és a nagy hívő nyáj összesége is meghallgasson és szavunkat megértse. Ha pedig szavunkat meghallgatni nem akarná, vagy azt meg nem értené: ennek a kárákat számba kell vennünk s tanulmányoznunk az okokat, útát és módot, miképpen lehet ezen akadályokat eltávolítani?

Jól átgondolt, vagy lehetőleg kidolgozott, de népszerű és rövid beszédekkel kell előállunk, hogy a halgatóság érdeklődését és tudvágyát, sőt a magunk iránti rokonszenvet is fölkelthessük. — (Itt fölmerülhet és megvitás alá is kerülhet a kérdés: nem lenne célszerűbb a prédikációkat mise közben, az evangélium után, vagy talán még inkább mise előtt tartani?)

A hitoktatást is vonzóvá kell tenni, különösen tanulságos kis történetek beszövése által, — miként azt a régibb Mendlik-féle és hitelmezési mesterművek tanítják. — Alkalmilag aktualis és napi kérdésekben is lehet és kell a népet oktatni és tanácsolni, még pedig úgy, hogy azonnal láthassa, miszerint mi azt önzetlenül, csupán iránta való jószándékból tesszük; mihez képest a hívőhöz mindig szelídséggel, baráti és atyai indulattal kellene szólnunk. . . .

Ily módon biztosíthatjuk rokonszenvét és azt, hogy szavunkat figyelemmel meghallgassa. Ha a nép a jöttmenteket, a korteseket, az izgatásokat, a kivándorlási és mindenféle csalásban útazó elemeket, s a pállinkás zsidót is meghallgatja; meghallgatja a papját is, kit mint jó pásztor, mint jóakaróját s barátját volt és van alkalma megismerni.

Hegyaljai kerületünkben tulajdonképpen csak két falusi plebánia van, a többiben városi polgársággal és értelmiséggel van dolgunk. Ennélfogva prédikációink, ekshortációink, alkalmi beszédeink tartalmát, különösen pedig alakját ezen szempontok szerint kell irányítanunk.

Falühelyt homiletice, a halgatóság felfogásához, nyelvbéli gyarlóságához mérten és alkalmazottan beszélünk és oktatunk; város helyen kidolgozott, irányilag is vonzó beszédekkel kell készülnünk; annál is inkább, mivel itt mindenütt a felekezettek, kivált pedig az orációkban tetszelgő protestánsokkal kell fölvonnunk a versenyt.

Pasztorális hivatásunk ezen oldalát kellőleg nem méltánylanuk, vagy épen esekélylenünk, főképp a mi hegyaljai kerületünkben, kockázat és hátrány nélkül nem lehet. Ezekkel tehát föl kell vennünk a versenyt a homiletika terén; s a mennyiben liturgiánk megengedi, az anyanyelvet nemcsak a kereszteléseknel, avatásoknál és esketéseknel, hanem a temetéseknel is, — hol rendesen többen és felekezetiük is jönnek össze, s így a szóra a kedvező alkalom önként kinalkzik, — érvényre kell juttatnunk.

Mi a sajtó és olvasmányok hatását illeti: minthogy a szabadkőműves, zsidóliberális sajtó szétáradó metyelje mellett, a népkönyvtárak is állami segéllyel gyakran hasonló rossz irányu termékekkel gyarapíttatnak; eziránt közzönösök nem maradhatunk. Ezen sajtó hatá-

sát falun a pap és tanító fölolvásásai által lehetne és kellene vasár- és ünnepnapokon a délelti isteni tisztelet után ellensúlyoznunk és megfelelő irányban pótolnunk. Város helyeinken pedig az olvasó körökbe az oly lapok helyett, melyeket boszankodás és sérelem nélkül nem olvashatunk, be kell vinnünk legalább egy-két kath. organumot, s a családokhoz az „Új Lapot”; magunk részére is csak az ordinarius által ajánlott lapokat rendeljük meg; a Szent-István-Társulat népies kiadványait pedig — esetleg püspöki engedéllyel a templom pénztára terhére — a kath. népkönyvtár részére időről-időre be kellene szerezni.

Mind ez a jó lelkipásztorok nem új feladata. Oly régi ez, mint az isteni peranes: „Tanítsatok minden népeket.” Erre nézve ma is irányadól szolgálhat, a mire szt. Izidor egyháztanító mintegy 13 századdal ezelőtt testvérét szt. Fulgentiust a következőkben utasítja: „A püspököknek (s így a lelkipásztoroknak is) a tudományban és beszédben műveltek kell lennie, hogy mind saját hieit taníthassa, mind az ellenfeleket visszaverhesse, kik ha meg nem cáfoltatnak, és föl nem világosítottak, könnyen megronthatják az együgyűek szívet. Legyen beszéde tiszta, egyszerű, érthető, komoly, tisztességes, kellemes és kegyteljes; tárgyvalván a törvények értelmeről, a hit-tételeiről, az önmegtartoztatás erényéről, az igazságosság kötelméről: s figyelmeztetvén különböző alkalmakkal mindenkit foglalkozása és szokásainak minősége szerint, előre megfontolván, t. i. hogy kit, mire, mikor és hogyan tanítson.”

Ezek után megjelent kerületi kedves paptársaimat szeretettel üdvözölöm és koronagyüle-
süinket az Úr Jezus nevében megnyitom.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* *Új magyar köszöntő.* E címmel most jelent meg a Szent-István-Társulat kiadásában egy 14 ivre terjedő munka, mely a különféle egyékekhez, (szülők, rokonok, ismerősök stb.) intézhető ujévi, születés- és névnap-i köszöntések nagy tömeget foglalja magában. Dus választéka van e munkában a verses, beszéd- és levelalaku köszöntéseknek, a melyekből a kis iskolás gyermektől az érett koruakig bárki is kikeresheti a neki legalkalmasabb köszöntést, minden utmutatás nélkül. Bátran nevezhető e munka „új”-nak, mert tényleg eltér az eddigi ilyen mű munkák fellező, dagályos stílusától és egyszerű, keresetlen szavakkal, zamatos magyarsággal adja különösen a beszéd- és levelalaku köszöntéseket. Igaz elismeréssel adózunk a Szent-István-Társulat vezetőségének, hogy a kath. közönség igényeit minden irányban kielégíteni törekszik, minek örvendetes bizonyítéka a szóban forgó és hiányt pótló munka is, melynek ügyes egybeállítása a szerző Györfly János szakavatottságára vall. Dícsérettel kell ezúttal kiemelniünk a Társulat nagy áldozatkészségét is, a mikor ily nagy terjedelmű — 220 oldalos — díszesen kiállított munkát felvázson kemény kötésben egy koronaért juttat a nagy közönség rendelkezésére. A legmelegebben ajánlhatjuk e munkát, mint olyant, amelynek mindenki minden időben hasznát veheti. — A küszöbön lévő évszázó vizsgálata kiválóan kinalkozó alkalmul szolgálhat arra, hogy a tanuló gyermekek egy kedves és hasznos jutalomkönyvhöz jussanak. Megrendelhető a Szent-István-Társulat kiadó-hivatalában: Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.

Lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és lassú, ragadós száradás, mely olajfesteknek és az olajlaknak sajátja — elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végzheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

színezett szobapalló fénymáz,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték fűdi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazhat régi és új pallóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázolást, stb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallóra és parkettra: mely esupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékekkel már bemázolt egész új pallóra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög méter (2 közép nagyságú szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 9 $\frac{1}{2}$ marka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktáron vannak ide küldendők. — Minta mázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a **több mint 35 éve létező gyártmányt sok felé utánozzák** és hamisítják, rossz és gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Cristoph Ferenc

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója
és egyedüli gyártója.

== FŐRAKTÁR: ==

DAHINTEN VIKTOR
vaskereskedésében GYULAFEHÉRVÁRT.

A Bérmálás Szentségé- nek Szertartása czimű füzet,

Bérmáltak anyakönyve rovatos iv,

 Bérmálási lapok
kis bérmaczedulák,

Iskolai kimutatás rovatos ivenk

UJ KIADÁSBAN

kaphatók Gyulafehérvárt

Papp György könyvnyomtatójában.

PÉNZ

4°-OS

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhiteit! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

BANK- ÉS MAGÁNADÓSSÁGOK CONVERTÁLÁSA.

MELLER LAJOS és TÁRSAI bankbizomány BUDAPEST, VI., DAVID-UTCZA 15. ● (Törvényszékiileg bejegyzett cég.) ● (Válasz bályag.)

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg is terem, nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. — hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszre, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatos katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimét egy levelezőlapon tudatja.

Czím: Ermeleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Székelyhid, u. p.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. Hattuyi gyógyszerár által Majna Frankfurt.

A kinek

eladó **birtoka** van, vagy a ki **birtokot** venni szándékozik, vagy ha eladásra szánt

könyvtára, irodalmi műve,
zene eszköze, festménye, régi könyve,
olajfestésű képje, szobra,
fegyvere, régi pénze, ékszere, butora,
háztartási, gazdasági és más eszköze
van, az hirdessen a **KÖZMŰVELŐDÉS**-ben, mely lap a felsoroltak iránt érdeklődő közönség körében igen nagy számban forog közkézen.

Hirdetések jutányos árban felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A Dr. SCHMIDT fő-törzs és tisztí- orvos-fele

FÜLOLAJ

gyógyít időszakos süketseget, fül-fájást, fül- és nagyothallást, még idült esetekben is. Egyedül kapható üvege 2 frt a

Dr. ROTCSHNEK EMIL
gyógyszertárában. DEBRECZEN.

ANGSTER JÓZSEF és FIA

pécsi, kalocsai, győri és kassai székesegyházak orgona-építője. **Orgona és harmonium-gyár**

PÉCSETT.

Alapítottatt 1867.

Két arany, egy ezüst és egy nagy milleniumi éremmel kitüntetve

Ajánljuk kitünő hangú és erős szerkezetű **crescendo orgonáinkat**. — Különösen a legújabb **légnymatu** (pneumatical) rendszer szerint épült orgonáinkat, melyek a rendkívül könnyű játékmód és regisztrálás mellett még azon nagy előnnyel is bírnak, hogy a **templom nedvessége** nincsen befolyással rájuk.

Legjobban bizonyítja műveink jószágát, hogy üzletünkben 450-nél több **új orgona mű** került ki.

Raktáron kitünő hangú **harmoniumok minden nagyságban** (155 koronától 1000 kor.-ig).

Mindenemű **javitásokat, hangolásokat** és **átépítéseket** olcsón elvállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Sürgöny: **Blaskovits Sokszorosán** kitüntetve.

TEPLOM FESTÉS.

Első országos műfestészeti és iparművészeti intézet

Alapítottatt 1887-ben

Olajba oltárkép

magas centim.	50	70	90	100	125	160	180	220
korona	25.—	40.—	55.—	70.—	100.—	125.—	170.—	200.—

Egy életnagyságú arckép, mert örök becsé van és egyszersmind szabadisz; továbbá előnyös nász-, nev- és születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándékol szolgál. — Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabbl. kivitelben készítem e

Nagysága 25×32 35×45 55×65 65×80 75×110 85×125 100×150

Poichromozott fa-szobrok,
aranyozott szélel

magas centim.	50	70	90	120	140	150	160	170	180	200
korona	30.—	40.—	50.—	100.—	135.—	150.—	170.—	185.—	240.—	300.—